

300. OBLJETNICA SLAVNE POBJEDE POD SINJEM UZ GOSPIN ZAGOVOR (1715.-2015.)

fra Milan Sladoja

Sinj i Cetinska krajina ove godine slave jubilej tristote obljetnice slavne pobjede pod Sinjem 1715. godine. Pobjeda je izvojevana uz zagovor Čudotvorne Gospe Sinjske. Slika Gospe Sinjske najvrjednije je što Sinj i Cetinski kraj imaju, a ubraja se među najljepše slike što ih je stvorila kršćanska umjetnost. Rad nepoznatog mletačkog slikara, naslikana je krajem 16. ili početkom 17. stoljeća. Fra Petar Filipović ističe kako je Božja providnost na poseban način čuvala sliku Majke od Milosti. Ramski je samostan četiri puta paljen, ali slika nikad nije nastradala, nego je uz sve nepogode odolijevala. Tako je bilo i u Sinju 1715., a evo samog događaja.

Godine 1715. na svetkovinu Bogojavljenja u Sinj je stigla vijest da su Turci objavili rat Mlečanima. Očekivalo se da će Turci najprije udariti na Sinj. Fratri su se uselili u nedovršeni samostan pod Kamičkom, dok su sliku Majke od Milosti prenijeli u novu crkvu. Građevinski materijal koji je bio namijenjen za izgradnju crkve i samostana upotrijebljen je za utvrde zidina Grada.

Na Prologu 23. srpnja 1715. godine tri puta puče mali top prangija. To je bio znak naše straže. Oko šezdeset tisuća turskih vojnika krenulo je iz Livna.

Turske snage vodio je Serašcer Mehmed-paša Ćelić. Strah obuze puk u Cetini. Ljudi iz okolnih sela bježe i skrivaju se po planinskim gudurama. Od fratara neki pođuše u Split, a fra Pavao s još šestoricom uzme sliku Majke od Milosti, spremi je u sanduk i s njom se skloni u Tvrđavu, u kojoj se nalazila kršćanska posada od 700 branitelja. Na prijevaru su osvojili Vrliku, a onda 26. srpnja 1715. godine opkole Otočane, koji se sa svojim župnikom fra Stjepanom Vučemilovićem skloniše na otok u sredini Cetine, koji je dug 840 metara, a 132 metara širok. Dnevnik opsade piše: „Na 26. pokušaje zadobiti selo Otok, mjesto usred rijeke Cetine, obećavajući dva turska zapovjednika Otočanima, da će ih sa svim njihovim imanjem dati otpraviti u Livanjsko polje i da im neće biti učinjeno nikakva zla, ali Otočani odgovoriše da, osim svoga života, ne imadu nego praha i olova, i da će se braniti do najzadnje kapi krvi.“ Sutradan su udarile turske čete na Otok. Otočani su na slabo utvrđenom otočiću hrabro odolijevali daleko brojnijem osvajaču. Cetina se zamutila od krvi i mrtvih tijela preko kojih su Turci, kao preko mosta, prešli na otočić i nakon žestokog otpora nadvladali Otočane. Poginulo je oko 140 Otočana i župnik fra Stjepan Vučemilović, a pritom i preko tisuću Turaka. Tridesetak Otočana skočiše u Cetinu i spasiše se roneći.

Nakon pada Otoka Turci nastavljaju krvavi pohod, robe i plijene po čitavom Cetinskom kraju. Početkom kolovoza

Turska vojska podiže tabor pod Sinjem. Grad je opkoljen. Paša šalje poslanike da se preda grad. Sedmoga kolovoza oko dva sata poslijepodne došao je glasnik pod zidine s pašinim pismima. Don Ivan Filipović Grčić pročitao je u prvom pismu da Grad pripada sultanu i da ga predaju. Ako to odbiju, on će topovima Grad razoriti i sve na kolac nabiti. Ostala tri nije ni pogledao, dok je glasniku poručio da predaje nema. Osmoga kolovoza počeli su topovski udari i juriši. Crkva pod Kamičkom i samostan su zapaljeni. Sliku Majke od Milosti fra Pavao Vučković izvadio je iz sanduka i stavio na oltar sv. Barbare u crkvi sv. Mihovila. Splitski nadbiskup Cupilli pod zastavom križa pošao je u pomoć sinjskim braniteljima, ali dalje od Dicma nije mogao proći. Tu piše pismo papi Klementu XI. da se moli za Sinj. Devetog su kolovoza Turci još žešće udarali topovima. Bedemi Grada počeli su pucati. U strahu da se zid ne bi srušio, hrabri branitelji odbijaju turske juriše. Svaki novi dan nosi sve jače udare topova te sve češće i žešće juriše.

S Marijom do pobjede

U predvečerje Marijina Uznesenja odvijao se sveopći napad. Turci su se probili do zidina i kukama hvatali kamenje novog korlata, posada se hrabro držala i odbijala napadače. Svi su se prihvatili oružja. Fratri, djeca, žene i starci u suzama cijelo vrijeme mole i vape pred slikom Majke od Milosti da se izdrži bitka i da pobijedi. Ovo silno jurišanje trajalo je oko četiri sata. Borba prsa u prsa isukanim mačevima i nabijenim kremenjačama. Turci navaljuju, a branitelji ne uzmiču niti se povlače. Nakon neuspjelog juriša paša je povukao vojsku na zbor, stoga su branitelji očekivali novi, još silovitiji juriš. Na sastanku je došlo do

međusobnog optuživanja da je bitka slabo pripremljena i vođena, da nema hrane ni vode, da se pojavila srdobolja, previše mrtvih. Paša je borbeni moral za nastavak opsade. Paša nije imao drugog izlaza, nego narediti brzo povlačenje i bijeg prema Livnu. Bijeg je bio toliko brz da branitelji, u iščekivanju novog juriša, nisu ni pomislili na gonjenje Turčina. U zoru na blagdan Velike Gospe iscrpljeni branitelji sa zidina vidjeli su strašan prizor. Pod Sinjem nije bilo niti jednog živog neprijatelja. Pod Gradom (Tvrđavom) našlo se oko 10.000 mrtvih neprijatelja i mnoštvo ratnoga plijena. Od naših branitelja padoše tri časnika, vojni kapelan fra Stjepan Batarelo, 35 branitelja te 52 što teže, što lakše ranjenih.

U tim najtežim i najslavnijim trenucima Sinja, svi su bili uvjereni da je Bog na Marijin zagovor dao braniteljima takvu snagu da se viteški braniše, obraniše i pobijediše. Suvremenik tih događanja, povjesničar i kroničar svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske, fra Petar Filipović piše: „Da je dakle ovo bilo njezino dobiće, sumnje ne ima; pak i Turci isti posli govorili su da su gledali svaku noć u vrime opsidnuća odit po zidu grada jednu ženu u velikoj svitlosti.“ Časnici i vojnici skupili su 80 cekina i naručili zlatnu krunu kojom će je okruniti. Zlatna kruna iskovana je u Veneciji. Ukrašena je viticama i anđeoskim glavicama, a na njenom su dnu upisali „Inperpetuum coronata triumphat“ (Zauvijek okrunjena slavi).

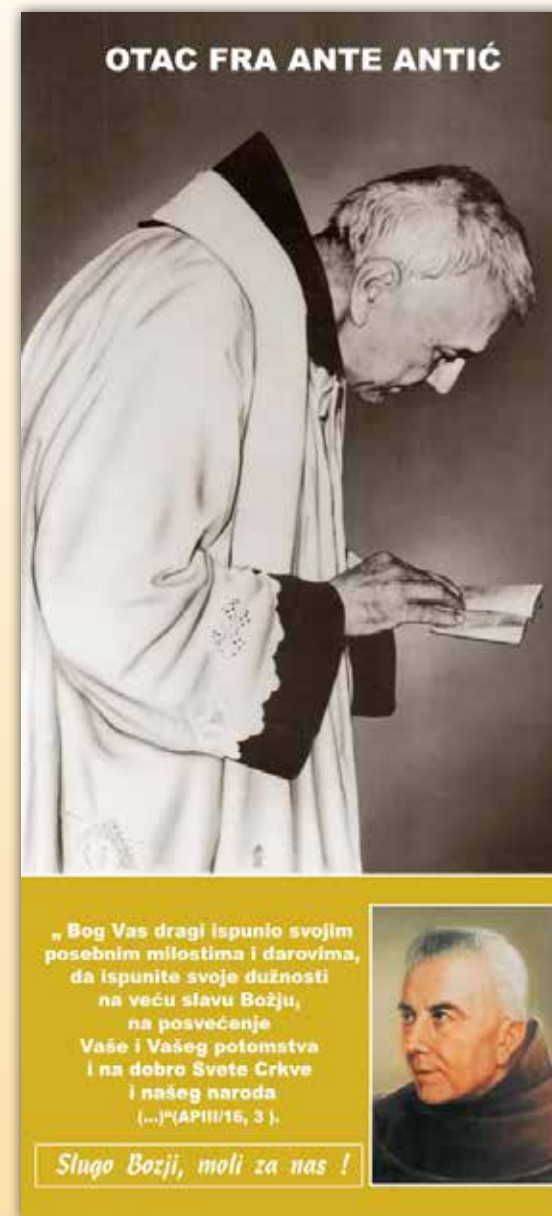
Tom krunom svečano ju je nadbiskup Cupilli okrunio 22. rujna 1716. godine. Časnici i vojnici učinili su zavjet da će „na dan Marijina Uznesenja sa svetom slikom ulicama grada Sinja hoditi, vitešku igru Alku trkati i slavje slaviti.“

Poslije slavne pobjede fratri su nastojali što prije osposobiti crkvu pod Kamičkom. Željeli su prenijeti sliku Čudotvorne Gospe Sinjske u novu crkvu. Tome su se usprotivili časnici i vojnici u Tvrđavi. Fra Pavao odlazi u Veneciju do samoga dužda. Dužd je izdao naredbu generalu Dalmacije Diedu da se Gospina slika preda redovnicima. Odmah je javio sinjskom providuru Semitekulu da postupi po duždevu nalogu. Fratrima je dopušteno da uzmu svetu sliku. Sudionik

samog događaja fra Petar Filipović piše: „Da je tada vidit plač onih koji bijahu u gradu, i onoga puka koji bijaše na dvoru, prvi plačući od žalosti, a drugi od velike radosti, istinito kamen bi proplakao.“ U Tvrđavi je najprije otpjevana sv. misa, a onda u procesiji svetu sliku donesoše u novu crkvu gdje se i danas štuje. Štovanje Čudotvorne Gospe Sinjske, postupno se učvrstilo i raširilo, ne samo u Sinju i Cetinskoj krajini nego diljem domovine i svijeta.

50. OBLJETNICA SMRTI SLUGE BOŽJEG O. FRA ANTE ANTIĆA

Dana 4. ožujka 2015. svečano smo obilježili pedesetu godišnjicu smrti o. fra Ante Antića. Na poseban je način proslavljena u kripti crkve Majke Božje Lurdske u Zagrebu gdje se nalaze posmrtni ostaci o. fra Ante Antića, zatim u Splitu na Trsteniku gdje samostan nosi njegovo ime te u samostanu Uznesenja BDM na Nebo u Makarskoj gdje je o. Antić dugi niz godina vršio službu magistra bogoslova. Važno je i napomenuti da je papa Franjo 5. svibnja 2015. odobrio dekret o priznanju herojskih kreposti slugu Božjeg o. fra Ante Antića. Tom prigodom donosimo jedno pismo iz knjige „Na svetost pozvane“ u kojoj su sabrana pisma redovnicama slugu Božjeg o. fra Ante Antića. Izdavač je Vicepostulatura slugu Božjeg o. fra Ante Antića.